

รายวิชา ภาษาไทย

รหัสวิชา ท๑๔๑๐๑

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

เรื่อง ระบำสายฟ้า (๑)

ครูผู้สอน ครูธีระพล แก้วคำจันทร์

คำไทยใช้ให้ถูก

๑.

กะบังลม

๒.

กระบังลม

คำไทยใช้ให้ถูก

กะบังลม

[กะ-บัง-ลม] หมายถึง

(น.) แผ่นกั้นประกอบด้วยกล้ามเนื้อ เอ็น กล้ามเนื้อ และแผ่นพังผืดกั้นระหว่างช่องอก กับช่องท้อง ยึดและลดช่วยการหายใจ

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ “สำราญรสวรรณคดี”

- ❖ ระบายสีฟ้า (๑)
- ❖ ระบายสีฟ้า (๒)
- ❖ คำเกี่ยวกับจำนวน
และคำบอกกำหนด
- ❖ ชวนอ่านนิทานคติธรรม
- ❖ สำนวนไทยใจชื้นชม (๑)
- ❖ สำนวนไทยใจชื้นชม (๒)
- ❖ สำนวนไทยใจชื้นชม (๓)
- ❖ ตั้งคำถามและตอบคำถาม
จากสื่อที่ฟังและดู
- ❖ พูดยุติแสดงความคิดเห็นจากสื่อ
ที่ฟังและดู

ทบทวน

ความรู้เดิม

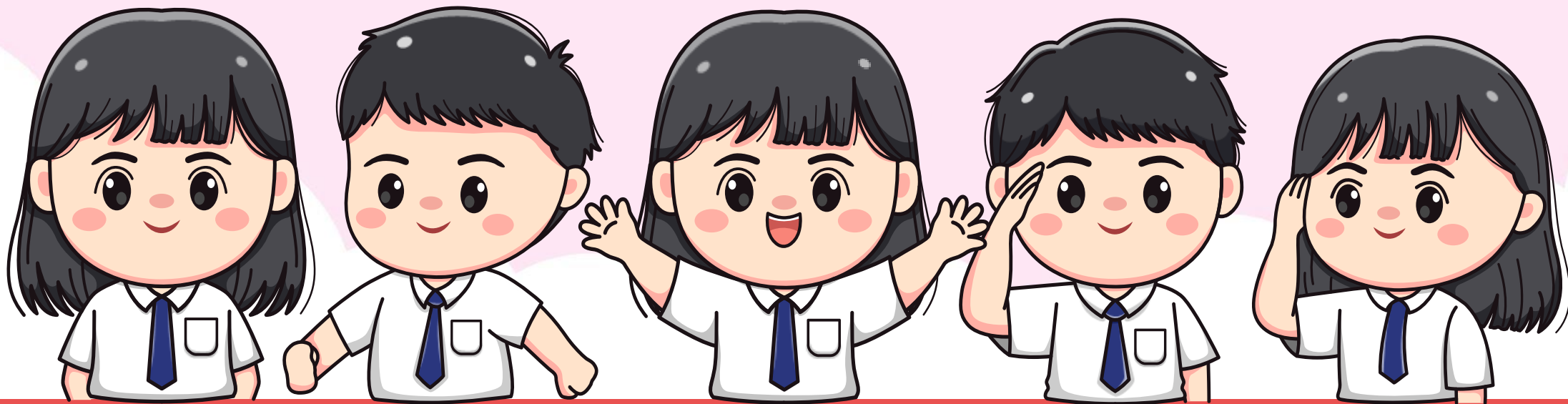

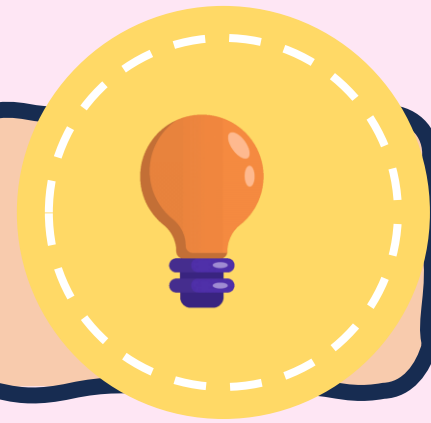

เล่าประสบการณ์

ฟ้าแลบ ฟ้าร้อง ฟ้าผ่า

คำถามจุดประกายความคิด

นักเรียนรู้หรือไม่ว่าปรากฏการณ์
ฟ้าร้อง ฟ้าแลบ ฟ้าผ่า สามารถ
พิสูจน์ได้ไหมว่าเกิดจากอะไร

อ่านบทร้อยกรอง

ระบำสายฟ้า

เมฆลาล่อแก้ว

รามสูตรเห็นแล้ว

ขว้างขวานเข้าใส่

เปรี้ยงเปรี้ยงก้องนภา

ฟ้าผ่าใช้ไหม

แหวบวับวาบไว

แสงอะไรเอ๋ย

บทเห่เรื่อง จับระบำนำนานเมขลารามสูร

จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. อธิบายความหมายคำศัพท์จากเรื่องบทเห่
เรื่องจันระบำได้
๒. อ่านจับใจความสำคัญและเขียนแผนภาพความคิด
สรุปความรู้จากเรื่องบทเห่เรื่องจันระบำได้
๓. มีมารยาทในการอ่าน

เพิ่มเติม

ความรู้ใหม่

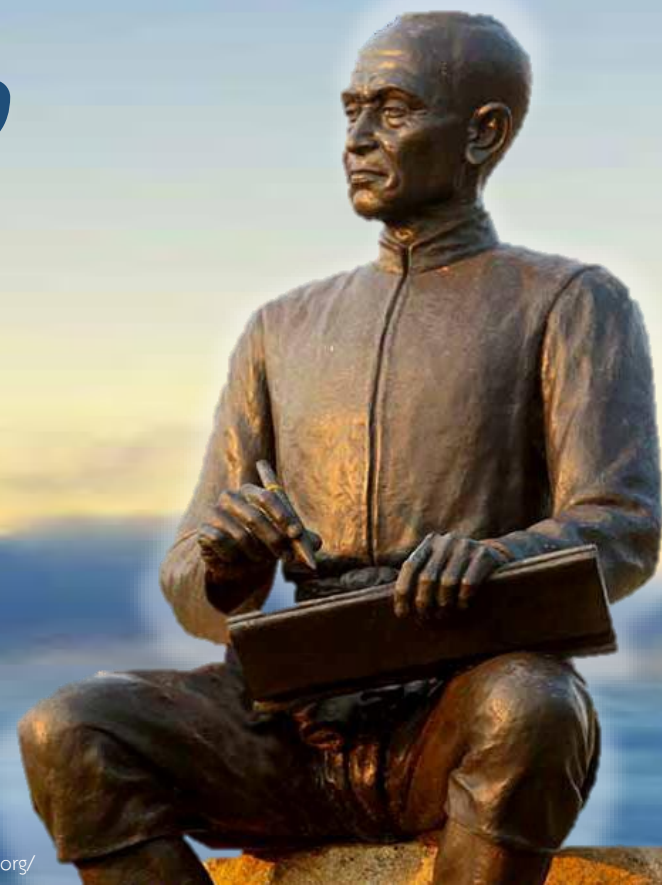
นักเรียนจำบุคคลในภาพนี้ได้หรือไม่

“สุนทรภู่”

ที่มาภาพ <https://live.phuketindex.com/th/sunthorn-phu-๖๗๒๔.html>

ที่มาภาพ <https://th.wikipedia.org/>

บทเห่เรื่อง จับระบำนำนานเมขลารามสูร

ความเป็นมา

กรมพระยาดำรงราชานุภาพทรงสันนิษฐานว่า
“สุนทรภู์” ได้แต่งขึ้นในสมัยรัชกาลที่ ๓ ใช้สำหรับ
เท่กล่อมพระราชธิดาและพระราชโอรสกับเจ้านายชั้นสูง
ในพระบรมมหาราชวัง

บทเห่กล่อมพระบรรทม

คือ บทเห่กล่อมสำหรับเจ้านายที่ทรงพระเยาว์
ใช้เวลาเฝ้าพระอุ้ให้บรรทม สุนทรภู่นำเนื้อความจาก
เรื่องในวรรณคดีบ้าง เรื่องตำนานบ้าง มาแต่งเป็น
เนื้อร้องสำหรับเห่เป็นทำนองขับกล่อม แต่งเป็น
คำประพันธ์คล้ายกาพย์ยานี ๑๑

บทเห่กล่อมพระบรรทม ๔ เรื่อง

๑. เห่เรื่องกาگی
๒. เห่เรื่องพระอภัยมณี
๓. เห่เรื่องโคบุตร
๔. เห่เรื่องจับระบำ

ให้เรื่องจับระบ้า

เป็นการอธิบายปรากฏการณ์ฟ้าร้อง ฟ้าแลบ
และฟ้าผ่า ผ่านตำนานที่เล่าสืบต่อกันมาตามความเชื่อ
ของคนไทย

อ่านบทเห่กล่อมพระบรรทม
“เห่เรื่องจับระบำ”
จากหนังสือวรรณคดีลำนํ้า ป.๔

กล่าวถึงนางมณีเมขลากำลังเล่นลูกแก้ววิเศษ

๑ เหน่เอยนางเอก

ลอยเร่ในเมฆา

๑ โยนเล่นเห็นแก้ว

ลอยฟ้าเวหาหา

๑ ทรงเครื่องเรื่องจรัส

ชูช่วงดวงมณี

มณีเมขลา

ถือจินดาตั้งดวงดาว

สว่างแววามาว

รูปร่างกับกนิรี

อร่ามรัศมีฉวี

เลื่อนลอยลีลามา

วรรณคดีลำนำ ป.๔ หน้า ๗๗

นางมณีเมขลากำลังเล่นลูกแก้ววิเศษ

๑ เลียบรอบขอบทวีป

เขยชม **ยมนา**

๑ ครั้นปัจฉิม **คิมหันต์**

ฟ้าคำรนฝนพู่

๑ ลอยล่องละอองอาบ

เคยร่ำระบำเบน

อยู่กลางกลีบเมฆา

เฝ้ารักษา **สินธุ**

ถึง **วสันตฤดู**

เสียงซู่ซู่สาดเซ้น

กระสินธุ์ซาบทรงเย็น

ล่อเล่นกับ **เทวัญ**

วรรณคดีลำนำ ป.๔ หน้า ๗๗

นางมณีเมขลากำลังระบำลูกแก้ววิเศษกับเทวดา

๑ ชูแก้วแววสว่าง
ล่อเลี้ยวเกี่ยวพัน

๑ ฉวยจุดยุดหยอก
โยนแก้วแววสว่าง

รำด้วยนางสาวสวรรค์
พวงเทวัญกั้นกาง

สัพยอกเฝ้านาง
ให้เนตรพรางพรายเอย

กล่าวถึงรามสูรเจอมณีเมขลากำลังล่อแก้ว

๑ เหยยเห่นาม

มีมือถือขวาน

๑ หน้าเขียวเขียววงอก

เมืองสวรรค์ชั้นอินทร์

๑ เลี้ยวรอบขอบพระเมรุ

เห็นนางเอกเมขลา

เทพรามสูรमार

อยู่วิมานมณีนิล

สีเหมือนดอกอินทนิล

เกรงสิ้นทุกเทวา

ตรวจตระเวนเวหา

โยนจินดาตั้งเปลวเพลิง

วรรณคดีลำนำ ป.๔ หน้า ๘๐

รามสูรคิดอยากได้ลูกแก้วของมณีเมขลา

๑ กับสุรางค์นางสวรรค์
จับระบำทำเชิง

๑ คิดจะใคร่ได้แก้ว
แกว่งขวานชาญชัย

๑ ต่างวิ่งหึ่งกรับ
กลัวยักษ์นักหนา

ฝูงเทวัญบันเทิง
รื่นเริงบันเทิงใจ

เลิศแล้วแว่วไว
โลดไล่เทวา

โชนทัບรำมะนา
หลบหน้าหนีไป

วรรณคดีลำนํ้า ป.๔ หน้า ๘๐

รามสูรขว้างขวานใส่มณีเมขลา

๑ เมขลากล้าแก้ว

โยนสว่างเหมือนอย่างไฟ

๑ หน้ามีดฮึดฮาด

แค้นนางขว้างขวาน

๑ ฤทธิ์แก้วแคล้วคลาด

โลดไล่ไขว่คว้า

ล่อแก้วแววไว

ปลาบ้นัยน์เนตรขุนมาร

กริ้วกราดโกรธทะยาน

เปรี้ยงสะท้านโลกา

ยิ่งกริ้วกราดโกรธา

เมขลาล่อเวียน

วรรณคดีลำนํ้า ป.๔ หน้า ๘๑

มณีเมขลาหลบขวานรามสูรไปมา

๑ ยักษ์โถมโจมตี

หลักัดฉวัดเฉวียน

๑ เปรี๊ยะเปรี๊ยะเสียงขวาน

ไถ่นางกลางฝน

๑ นवलนางนั้นช่างล่อ

เวียนไวไปมา

นางก็โยนวิเชียร

ล่อเวียนวงวน

ก้องสะท้อนสากล

มีดมนในเมฆา

รุ่งรอร่อนรา

ในจักรราศีเอย

วรรณคดีลำนำ ป.๔ หน้า ๘๑

การศึกษาวรรณคดีหรือวรรณกรรม
ให้แตกฉาน จำเป็นต้องวิเคราะห์ถึงคุณค่า
ที่ปรากฏในเรื่อง

ความงามทางภาษา (กวีโวหาร)

สุนทรภู์ใช้คำน้อยแต่ให้ภาพที่ชัดเจน แสดงให้เห็น
อากัปกริยาและอารมณ์ความรู้สึกของตัวละคร

ยักษ์โถมโถมโถม
หลีกถนัดฉวัดเฉวียน

นางก็โยนวิเชียร
ล่อเวียนวงวน

ความงามทางภาษา (กวีโวหาร)

สุนทรภู์ใช้คำสัมผัสที่แพรวพราว ทำให้เกิด
ความไพเราะ

นวลนางนั้นช่างล่อ

รุ่งอรุณรา

เวียนไไปมา

ในจักรราศรีเอย

ความงามทางภาษา (กวีโวหาร)

สุนทรภู์ใช้คำเลียนเสียงธรรมชาติ เพื่อให้เห็น
ภาพที่ชัดเจน

เปรี้ยงเปรี้ยงเสียงขวาน

ไถ่นางกลางฝน

ก้องสะท้อนสากล

มีดมนในเมฆา

ความงามทางภาษา (กวีโวหาร)

สุนทรภู์เลือกใช้คำและใช้การเปรียบเทียบ ทำให้
เห็นภาพแก้ววิเศษของนางมณีเมขลาที่สวยงาม เช่น

๑) ลอยเร่ในเมฆา

ถือจินดาตั้งดวงดาว

๒) ชูช่วงดวงมณี

เลื่อนลอยลีลามา

๓) เห็นนางเอกเมขลา

โยนจินดาตั้งเปลวเพลิง

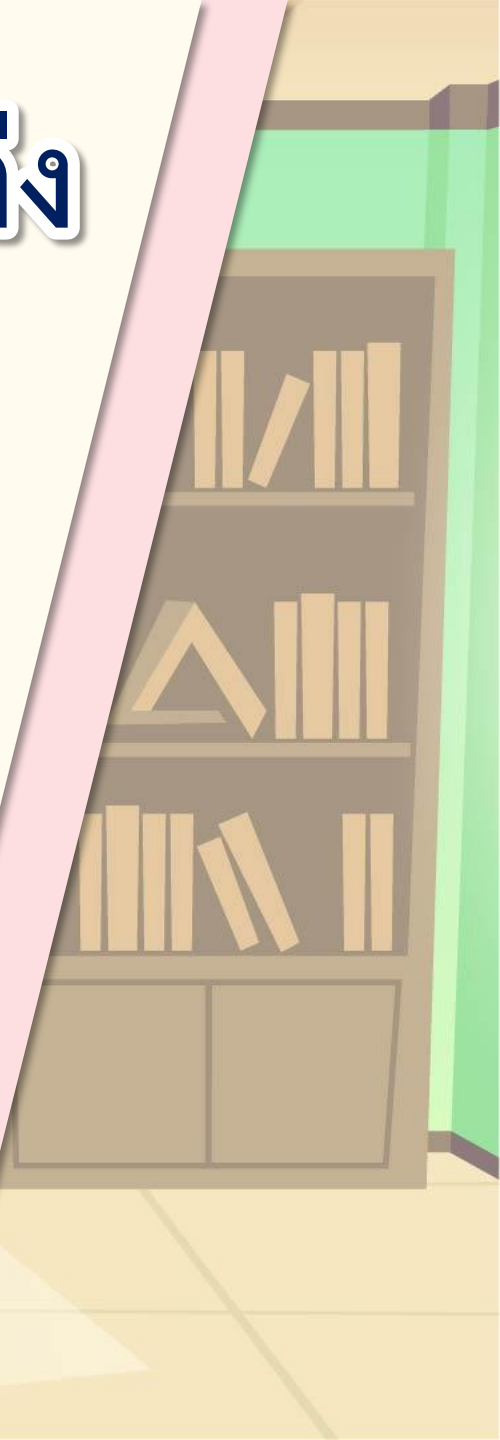
ขอองฬากจากครุ ให้หนุคนแก่ง

ของฝากจากครูให้หนูคนเก่ง

บทบาทนักเรียนปลายทาง

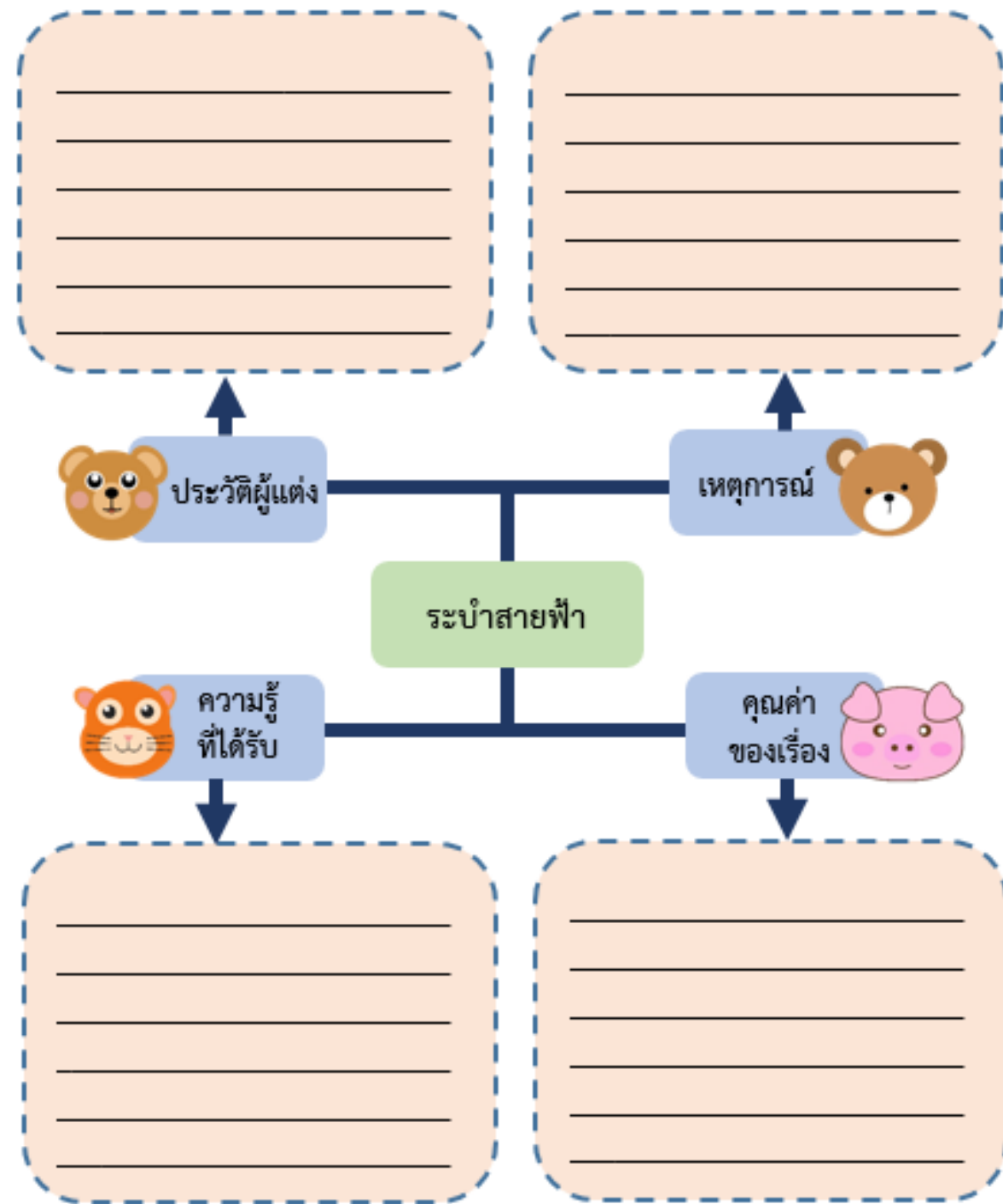
๑. นักเรียนฟังคำชี้แจงการทำใบงานที่ ๑
เรื่อง แผนภาพความคิดสรุปความรู้
๒. นักเรียนปฏิบัติกิจกรรมใบงานที่ ๑
เรื่อง แผนภาพความคิดสรุปความรู้

ใบงานที่ ๑

เรื่อง แผนภาพความคิดสรุปความรู้

คำชี้แจง เขียนแผนภาพความคิดสรุปความรู้
ที่ได้จากการอ่านเรื่อง “ระบำสายฟ้า”

สรุป บทเรียน

แนวคำตอบใบงานที่ ๑

ประวัติผู้แต่งบทเห่กล่อม พระบรมม

กรมพระยาดำรงราชานุภาพ
ทรงสันนิษฐานว่า “สุนทรภู่” ได้แต่ง
ขึ้นในสมัยรัชกาลที่ ๓ ใช้สำหรับ
เห่กล่อมพระราชธิดาและ
พระราชโอรสกับเจ้านายชั้นสูง
ในพระราชวัง

เหตุการณ์สำคัญในเรื่อง

๑. นางเมขลาได้ออกมาระบำ
ล่อแก้ว ทำให้เกิดแสงแวววับบน
ท้องฟ้าเวลาฝนตก
๒. รามสูรโกรธนางเมขลาจึง
จับนางและใช้ขวานขว้างไปมา ทำให้
เกิดเสียงฟ้าผ่าเวลาฝนตก

แนวคำตอบใบงานที่ ๑

ความรู้ที่ได้รับ

บทเห่กล่อมพระบรรทม
ให้ความรู้เกี่ยวกับตำนานสายฟ้า
ของไทยในแง่ของตำนานหรือเรื่องเล่า
ที่นอกเหนือจากการอธิบาย
ตามปรากฏการณ์ทางวิทยาศาสตร์

คุณค่าของเรื่อง

๑. ได้รับความสนุกสนาน
เพลิดเพลินกับเนื้อหา
๒. บทร้อยกรองมีความ
ไพเราะกินใจ แสดงให้เห็น
ความสามารถของผู้แต่ง

สิ่งที่โรงเรียนปลายทางต้องเตรียม

สามารถดาวน์โหลดได้ที่ www.dltv.ac.th

๑. แถบข้อความเหตุการณ์สำคัญ
๒. หนังสือเรียนวรรณคดีลำนํ้า ป.๔
๓. ใบงานที่ ๒ เรื่อง แผนภาพโครงเรื่อง
๔. ใบงานที่ ๓ เรื่อง สรุปข้อคิดพินิจใช้

บทเรียนครั้งต่อไป

ระบําสายฟ้า (๒)

รายวิชาภาษาไทย
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

